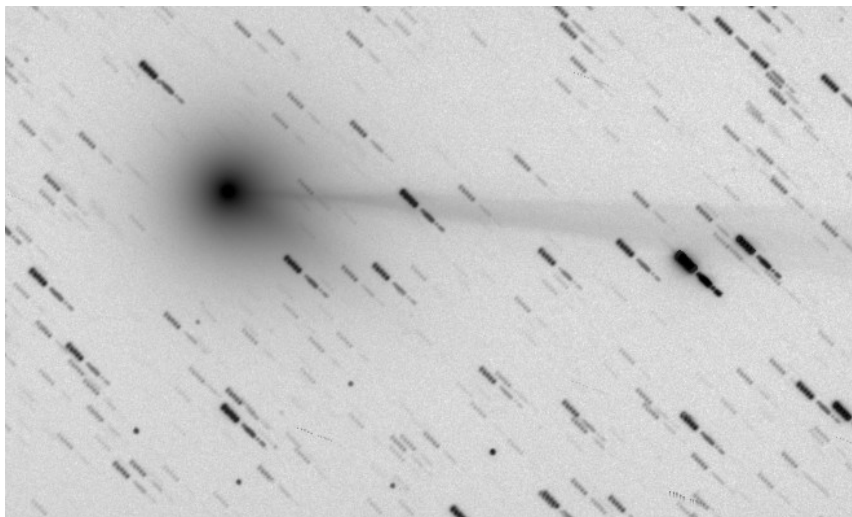

Baronesa

čtvrtletník Hvězdárny barona Artura Krause
DDM DELTA Pardubice, ul. Gorkého

*Podivný černobílý obrázek zachycuje v inverzních barvách blížící se vlasatici, kometu **C/2009 R1 McNaught**. Kometu objevil 9. září 2009 australský astronom Robert H. McNaught jako svou 51. ze současných 54 na observatoři Siding Spring v Austrálii. Už krátce po objevu bylo jasné, že jde o poměrně aktivní těleso a že by mohlo být při svém průletu kolem Slunce viditelné na obloze pouhýmá očima. A skutečně tomu tak je. Snímek nahoře pořídil francouzský amatérský astronom François Kugel 25. května 2010. Komet v té době byla pohodlně pozorovatelná malými binokuláry. Slabý iontový chvost vynikl až na fotografii. **Maximální jasnosti by komet měla dosáhnout na konci června, kdy ji nalezneme nízkou nad severním obzorem. Tehdy by měla být viditelná i očima.** Vyhledávací mapku s polohami komety najdete v příloze této Baronesy nebo na našem webu www.astropardubice.cz.*

Nabídka programů
pro děti, mládež i širokou veřejnost

červen, červenec, srpen 2010

Astronomické zajímavosti na léto 2010

Merkur	v červenci nízko na ranní obloze za rozbřesku
Venuše	na večerní obloze, viditelnost se v srpnu zhoršuje
Mars	na večerní obloze, viditelnost se v srpnu zhoršuje
Jupiter	v druhé polovině noci, v srpnu již celou noc kromě jitra
Saturn	v červnu v první polovině noci, v srpnu už jen nízko na večerní obloze

Pozn.: časové údaje jsou platné pro středoevropský letní čas.

Měsíc	poslední čtvrt' nastává	05.6. v 01:13	04.7. v 16:35	03.8. v 06:58
	nov nastává	12.6. ve 13:14	11.7. ve 21:40	10.8. ve 05:08
	první čtvrt' nastává	19.6. ve 06:29	18.7. ve 12:10	16.8. v 20:13
	úplněk nastává	26.6. ve 13:30	26.7. ve 03:36	24.8. v 19:04

Slunce Dny se po jarním slunovratu zkracují.
Dne 21. 6. 2010 ve 13:18 Slunce vstupuje do znamení Raka, letní slunovrat.
Dne **1. 6. 2010** vychází ve 4:56, zapadá ve 21:00;
dne **31. 8. 2010** vychází v 6:13, zapadá v 19:47.

Nejzajímavější úkazy a události

21. 6. Letní slunovrat

Slunce vstupuje do znamení Raka (v dnešním souhvězdí Blíženců), nastává nejdelší den a nejkratší noc, začíná astronomické léto.

Celý červen Viditelnost komety C/2009 R1 McNaught

Kometa se bude pohybovat v noci přes severní obzor přes souhvězdí Andromedy, Persea a Vozku. Celý červen bude cirkumpolární, tedy viditelná celou noc. Nejvýše nad obzorem se v prvních dvou dekádách června octne na ranní obloze, na konci června pak již na večerní. Z České republiky ji budeme moci pozorovat přibližně do 5. července, kdy ji na večerní obloze nalezneme poblíž hvězd Castor a Pollux v Blížencích. Maximální jasnosti dosáhne na přelomu června a července. Po celý červen by měla být pozorovatelná pouhýmá očima či malým dalekohledem. Najít ji můžete dle mapky uvedené v příloze nebo na našich webových stránkách www.astropardubice.cz.

21. 7. Měsíc v konjunkci s Antarem

Na večerní obloze najdeme Měsíc ve fázi 3 dny po první čtvrti severovýchodně od nejjasnější hvězdy souhvězdí Stíra, hvězdy Antares. Pro zajímavost – hvězda se jmenuje *Antares* pro svou nápadnou rudou barvu. Je to složenina *Anti-Ares*, tedy *Protipól Marsu*, rudé planety.

13. 8. Maximum meteorického roje Perseidy

Po půlnoci a v časných ranních hodinách se odehraje maximum letního meteorického roje s frekvencí kolem 100 meteorů/hodinu. Podmínky k pozorování roje jsou velmi příznivé – maximum nastává v době, kdy je radiant roje velmi vysoko nad obzorem a Měsíc neruší (je ve fázi 3 dny po novu, zapadá ještě ve večerních hodinách). Mateřským tělesem roje je kometa 109P/Swift-Tuttle s periodou oběhu 133 let. Naposledy byla u Slunce na podzim roku 1992, další průlet přísluním očekáváme až v roce 2126. Na charakteristiku roje to přesto nemá příliš velký vliv – roj poskytuje každoroční vysoké frekvence okolo 80 – 100 meteorů v hodině. Nárůst frekvence je znát několik dní před maximum a je poměrně pozvolný. Oproti tomu sestup je mnohem strmější. Meteory můžeme obvykle pozorovat v období od 17. července do 24. srpna. Pro spatření co nejvíce meteorů doporučujeme pozorovat mimo města.

Hvězdárna barona Artura Krause lidem

Hvězdárna b. A. Krause ve spolupráci s *Astronomickou společností Pardubice* si pro Vás připravila přednášky na zajímavá témata probíhající po celý školní rok 2009/2010 mimo letní měsíce, ve kterých se činnost hvězdárny přesunuje na letní tábory a různá astronomická soustředění. O výběru témat a nejbližších přednáškách hvězdárna informuje na **svém novém webu** <http://www.astropardubice.cz>.

Od roku 2009 je na hvězdárně programový sortiment rozšířen o velmi zajímavé audiovizuální pořady, jejichž seznam rovněž naleznete na zmíněných internetových adresách (případně Vám informace poskytneme telefonicky).

Na Hvězdárně barona Artura Krause se nachází automatizovaný zrcadlový dalekohled o průměru 0,45 m. Je to druhý největší dalekohled v České republice určený pro popularizaci astronomie a pozorování pro veřejnost. **Přijďte se podívat! Těšíme se na Vaši návštěvu.**

Připravované přednášky a akce pro veřejnost

Víkend 5. – 6. června – s hvězdárnou na „**Aviatické pouti v Pardubicích**“. Již třetím rokem budete moci navštívit stánek hvězdárny a Astronomické společnosti Pardubice na pardubickém letišti během jedinečné letecké přehlídky. Za dobrého počasí budeme pozorovat Slunce, možná Venuši a samozřejmě se dozvíte mnoho zajímavého o dění na hvězdárně i na obloze.

Pátek 25. června – přednáška „**Cesty za tmou... a nakonec i jižní oblohou**“. Přednášející **Pavel Štys**, člen Astronomické společnosti Pardubice, nám ukáže jedinečné snímky z cest za přírodně tmavou hvězdnou oblohou, kterou hledal spolu s dalšími astrofotografy a astronomy na Slovensku, v Rakousku, na Kanárských ostrovech a nakonec ji objevil v zemi zaslíbené – v Chile. Přednáška začíná v 19 hodin. Vstupné 30,-

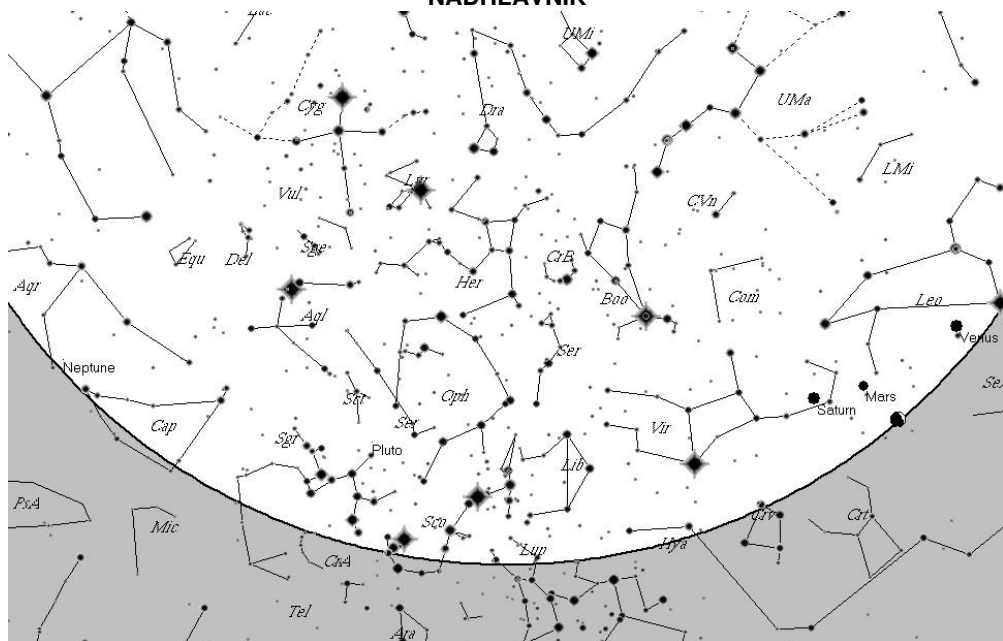
Červenec a srpen – akce „**Zavolejte si nás, ukážeme Vám oblohu**“. Stejně jako každý rok i letos má hvězdárna o prázdninách zavřeno. Ale nezoufejte, v případě zájmu na Vaše přání uděláme mimořádnou prohlídku hvězdárny spojenou s pozorováním oblohy, příp. promítáním hvězdárenského pořadu. Můžete využít i dárkového poukazu pro Vás či Vaše nejbližší. Objednávat se můžete na telefonním čísle **731 449 634** (pan *Martin Slezák*). Další informace najdete na našem webu.

Hvězdárna má též svou turistickou známku, cena je 30,-.

PARDUBICE

NADHLAVNÍK

VÝCHOD

JIH

ZÁPAD

Mapa noční oblohy. Situace na mapě odpovídá **15. červenci 2010 ve 22:30** středoevropského letního času; nad jihem se rozkládají nápadná jarní a letní souhvězdí a letní trojúhelník z hvězd *Vega* (v souhvězdí *Lyra*; zkratka *Lyr*), *Altair* (Orel; *Aql*) a *Deneb* (Labuť; *Cyg*). Na jihozápadě najdete planety **Saturn**, **Mars** a **Venuši**, nízko nad obzorem i **Měsíc**. Oblast v šedé barvě je pod obzorem.

HVĚZDÁRNA JE NA JAŘE OTEVŘENA:

ČERVEN

PÁTEK

18:00 – 20:00

ČERVENEC, SRPEN

DLE DOHODY NA ČÍSLE **731 449 634**, JINAK ZAVŘENO

POZOROVÁNÍ POUZE ZA JASNÉHO POČASÍ, JINAK NÁHRADNÍ PROGRAM.

VSTUPNÉ: DOSPĚLÍ **30 Kč**,

DĚTI (DO 15 LET) **15 Kč**

Objednávky pro organizované kolektivy i jednotlivce mimo uvedený čas zasílejte vedoucímu pracovníkovi Hvězdárny barona Artura Krause, panu *Petru Komárkovi*.

e-mail: **info@astropardubice.cz**, *telefon:* **603 165 366, 466 310 563**

Další informace naleznete na:
<http://www.astropardubice.cz>

Příloha - vyhledávací mapka komety C/2009 R1 McNaught (polohy vyneseny vždy pro půlnoc)

